

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1840/2022
17.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Доламић, адвокат из ..., против тужене „Addiko bank“ а.д. Београд, чији је пуномоћник Ђорђе Николић, адвокат из ..., ради поништаја споразума о престанку радног односа и враћање на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3681/21 од 08.10.2021. године, у седници одржаној дана 17.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3681/21 од 08.10.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова поступка (састава одговора на жалбу и судске таксе на одговор на жалбу) .

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 140/17 од 01.03.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је ништав споразум о престанку радног односа број ... закључен дана 26.12.2016. године, те да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и распореди на радно место руководиоца Одељења управљања продајом регион ..., Одељење управљања продајом регион ..., Сектор пословања са становништвом и микроклијентима, а све према Уговору о раду од 03.04.2015. године и припадајућим анексима, као и да се обавезе тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, одбачена је тужба тужиоца у делу у коме је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоца распореди на радно место које одговара стручној спреми и радним способностима тужиоца. Ставом трећим изреке, одбијен је евентуални тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи Споразум о престанку радног односа број ... закључен дана 26.12.2016. године између тужиоца и тужене стране, те да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и распореди на радно место руководиоца Одељења управљања продајом регион ..., Одељење управљања продајом регион ..., Сектор пословања са становништвом и микроклијентима, а све према Уговору од 03.04.2015. године и припадајућим анексима,

као и да се обавезе тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом четвртим изреке, одбачена је евентуална тужба тужиоца у делу у коме је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоца распореди на радно место које одговара стручној спреми и радним способностима тужиоца. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 142.827,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3681/21 од 08.10.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјаво ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је дала одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), Врховни суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а указивање на повреду из члана 374. став 1. у вези члана 262. ЗПП, није ревизијски разлог из члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код тужене на радном месту руководиоца Одељења управљања продајом регион ..., Одељење управљања продајом регион ..., Сектор пословања са становништвом и микроклијентима до 04.01.2017. године, када је тужиоцу престао радни однос по основу оспореног споразума о престанку радног односа од 26.12.2016. године, закљученог између тужиоца и тужене. Након доласка на место председника извршног одбора тужене ББ, од септембра 2016. године, запослени и директори регионалних подручја су били позвани да изнесу своје примедбе у пословању тужене, као и њихово мишљење о променама које су настале након тога. Председнику извршног одбора тужене је достављен приговор о начину руковођења, управљања и пословне комуникације регионалног директора, овде тужиоца, који је потписан од стране седам директора експозитура тужене којим су руководиоци експозитура изразили незадовољство начином руковођења, организовања и управљања мрежом у оквиру региона ... од стране тужиоца, а који су се односили на комуникацију која је често прелазила границе професионалне комуникације, неприхватање туђег мишљења и аргумената које екскалира ограничење могућности изражавања, прекидањем у разговору агресивним понашањем, повишеним тоном и претњама, нередовно одржавање регионалних састанака са ретким, успутним посетама експозитура без агенде, недовољне смернице у појашњењу радних задатака, неправилна реакција на захтев за сагласност за одступање путем мејла које се односе на процесуирање захтева клијената и пребацивање кривице на предлагача уколико дође до застоја у раду, недовољно познавање послова који се обављају у експозитури, решавање проблема пребацивањем проблема у одређене експозитуре, селективни приступ приликом

коришћења канала агената продаје у оквиру региона ..., предлагање више отказа и смењивања на нижу позицију запослених, што је створило осећај несигурности и страха међу њима, различит приступ приликом организације покривања непланираних одсустава унутар региона, одлазак запослених без адекватног попуњавања тих позиција. Након тога, тужиоцу је предложен споразумни престанак радног односа од стране председника извршног одбора, који је тужилац прихватио, што је резултирало закључењем оспореног Споразума о престанку радног односа.

Код утврђеног, а са позивом на правила из члана 103., 60., 61., 65. и 177. Закона о облигационим односима, у вези са правилима из члана 175. Закона о раду, нижестепени судови су закључили да не постоје разлози ништавости оспореног Споразума о престанку радног односа, с обзиром да споразум није у супротности са императивним одредбама, добрим обичајима и моралом, а представља сагласну вољу тужиоца и тужене. Приликом закључења оспореног Споразума код тужиоца није постојала мана воље, па су одбили како основни, тако и евентуални тужбени захтев.

Врховни суд налази да су на утврђено чињенично стање нижестепени судови правилно применили материјално право.

Чланом 175. став 1. тачка 3. Закона о раду, прописано је да радни однос престаје споразумом између запосленог и послодавца, а чланом 177. овог закона, да радни однос може да престане на основу писаног споразума послодавца и запосленог. Пре потписивања споразума, послодавац је дужан да запосленог писаним путем обавести о последицама до којих долази у остваривању права за случај незапослености.

Чланом 60. Закона о облигационим односима, прописано је да ако је уговорна страна или неко трећи недопуштеном претњом изазвао оправдани страх код друге стране, тако да је ова због тога закључила уговор, друга страна може тражити да се уговор поништи (став 1.). Страх се сматра оправданим ако се из околности види да је озбиљном опасношћу угрожен живот, тело или друго значајно добро уговорне стране или трећег лица. Чланом 61. истог закона, прописано је да је заблуда битна ако се односи на битна својства предмета, на лице са којим се закључује уговор, ако се закључује с обзиром на то лице, као и на околности које се по обичајима у промету или по намери странака сматрају одлучним, а страна која је у заблуди не би иначе закључила уговор такве садржине, а члано 65. да ако једна страна изазове заблуду код друге или је одржава у заблуди у намери да је тим наведе на закључење уговора, друга страна може захтевати поништај уговора и онда кад заблуда није битна.

Према члану 103. став 1. ЗОО, уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима је ништав, ако циљ повређеног правила не упућује на неку другу санкцију и ако закон у одређеном случају не прописује што друго.

Споразум послодавца и запосленог мора бити резултат њихове подударне воље, која мора да буде изражена слободно, јасно, недвосмислено и без мана. У конкретном случају Споразум о престанку радног односа од 26.12.2016. године, закључен је у писменој форми на основу члана 177. став 1. Закона о раду, садржи све законом прописане елементе, споразум о битним елементима за радноправни статус тужиоца, а у члану 4. Споразума је наведено да је запослени пре закључења овог Споразума обавештен о последицама до којих долази у остваривању права за случај

незапослености у складу са чланом 177. став 2. Закона о раду и као такав није у супротности са императивним одредбама, добрим обичајима и моралу и представља сагласну вољу тужиоца и туженог и није ништав. Тужилац је Споразум о престанку радног односа потписао без физичке принуде и без мане воље. Покретање поступка за заштиту од злостављања на раду против тужиоца које му је стављено у изглед пре потписивања оспореног Споразума нема карактер претње подобне да изазове оправдан страх код тужиоца тако да он због тога закључи Споразум. Имајући у виду године живота тужиоца, чињеницу да је обављао руководеће послове са високом стручном спремом указује да је тужилац могао да одбије да потпише споразум, да је морао знати да није дужан да исти потпише и да без његове писмене сагласности Споразум не може да производи правно дејство.

Ревизијом се фактички оспорава оцена доказа, а пре свега исказ тужиоца и сведока, а самим тим се оспорава и утврђено чињенично стање, што не може бити ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Стога је ревизија тужиоца одбијена и на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучно је као у изреци.

Захтев тужене за накнаду трошкова поступка на име састава одговора на жалбу и судске таксе на одговор на жалбу, одбијен је, јер је другостепеном пресудом о том затеву одлучено.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**